

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. I. cap. 6. de Baptismo Sanguinis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

tatis in gratiam non illibenter retractaturum & emendaturum. Nobis ea inter sufficit, iis ex Augustino dictis pro Salute Infantum sine Baptismo decedentium niti Sententiam, quæ is non semel vel uno in loco, neq; incidenter & aliud quasi agendo, sed sapius & ex professo suis inseruit Scriptis, prægnantes suppeditantia rationes, quibus Infantes non baptizati periculo æternæ damnationis verisimiliter latis, ad ductum S. Scripturæ ac Fidei ex eâ analogiam, aliis etiam Ecclesiæ Doctores antiquis & recentibus suum præbentibus consensum subducuntur & eripiuntur. Et dum eadem Augustini testimonia, de quibus ex Bernhardo & Cassandro hæcenus actum, & Gratianus Juri Canonico, & Lombardus Suntentiarum Libris notanter inseruerunt, eò plus autoritatis & æstimmii eis ad crescere patet, quò majori autoritate & æstimmio utrumque opus apud rigidioris Sententiæ defensores pollere certum est. Non autem opus esset, id quod ex Vindiciis Evangelico-Thomisticis iteratò hic repetendum venit, Scriptores Papæos tam duriter de Infantibus sine Baptismi Sacramento decedentibus judicare, ac tam rigorosè pro summa & absoluta necessitate hujus Sacramenti, pugnare; cum si ad non unam in Eorum Scholis utilitatem hypotheseos & doctrinas attendatur, multa sese offerant, quæ non parum ejus præsentiam necessitatem videantur infringere, imò reverà infringant & imminuant. Navavit & hic utilem operam, cujus vindicias tum contra Thomistam Lovaniensem scripti, D. Dorscheus, Præceptor meritißimus, quot modis id fiat, ostendens, nimirum non solum per absolutum Electionis aut Reprobationis decretum, juxta ipsius Bellarmini, Tanneri & Becani hypotheseos; non solum per modum operandi Sacramentis communiter à plurimis Scriptorum inter Papistas tributum, ajentes, Sacramenta esse moralia tantum Instrumenta, & in collatione Gratiæ moraliter tantum agere; neq; etiam solum per defensam singularibus quibusdam hypotheseos Sacro-Sanctæ Trinitatis ubiquitatem, qua confundere convincuntur præsentiam apud omnes creaturas universalem cum eâ, quæ ad Gratiæ regnum pertinet, quæ Deus singulari & ineffabili modo tum in ipsis est fidelibus, tum etiam in mediis & organis Gratiæ, per quæ secretissimam (pariter) & salutiter dispensat gratiam; sed in specie etiam in superque per ipsum Dogma Transsubstantiationis, à cujus summâ necessitate ad minorem Baptismi & nullam ferè necessitatem, imò ipsius Sacramenti nullitatem ritè & per legitimam concludi consequentiam, ibi nervosè simul & accuratè ostenditur. Producta quoque in iisdem Vindiciis est Cajetani hypotheseos, ut & Authoris Margaritæ Confessorum, ideo quia & nuperus Scriptor Amadeus Guimetus in opusculo Moralie ejus fecit mentionem, ut non ad probando, sed eam reprobando; hæc tamen cum observatione, Vasquezium, ut ut rigidiori Sententiæ additum, ad ea tamen omnia respondisse argumenta, quæ Cajetani antagonistæ contra hanc Eius sententiam quasi hæreticam & ab Ecclesiâ damnatam ex Synodorum Constantiensis, Florentini & Tridentini Decretis produxerunt, quamvis nuperus Staterista & Ponderator non ad eò Benignus semper Andreas de Mendo, his Vasquezii pro Cajetano vindiciis aut non visis aut non attentis, eam nullatenus censuerit admittendam, æque Ledesma, Nugnone, Vegà & aliis damnatam exhibuerit. Adderem hic prætermittam ibi Campanella, Scriptoris hoc Seculo & inter sui ordinis homines celeberrimi & à singulari Ingenio multis commendatissimi pro infantum sine Baptismo morientium ex fide Parentum salvatione Sententiam, nisi eam multos temerariam, erroneam, contra torrentem Theologorum, in maximi re momenti, sed tamen non hæreticam dixisse, monetet Caracmuel, argumento etiam, quo Campanella ad opinionis suæ defensionem est usus, Baptismi Sacramentum esse Privilegium causatus, prolixissimè satis, ut putat, faciens, quod suo jam loco relinquimus, hoc solum addentes, has & alias Scriptorum Papæo-Romanorum hypotheseos esse certo quodam modo Veritatis Evangelicæ pro salute Infantum sine Baptismo decedentium confessiones & testimonia, catalogo Testium Veritatis & Confessioni Catholicæ suis inferenda locis.

CAPUT SEXTUM,

De Baptismo Sanguinis.

Quoad illius virtutem & effectum Chemnitius hic vindicias reposeit, quia Eum Augustino ob Sententiam Cypriani injuriam intulisse conqueritur Bellarminus. Res ita habet. Chemnitius in Examine Canonis Tridentini de Necessitate Sacramentorum in genere agens, adq; necessitatem Baptismi in specie deveniens, confert de eâ Cypriani & Augustini Sententiam verbis sequentibus: De articulo necessitatis in Latrone non baptizato idem dicit Cyprianus, quod Augustinus, sed fundamenta longè sunt diversa. Cyprianus sentit, Latronis passionem Baptismi vicem supplere; Augustinus verò rectius sentit, Fidem cordis adprehendentem Christum justificasse & salvasse latronem, cum articulus necessitatis excludere.

ad cap. 4.
Exod. Dif-
fert. 11. n.
3. & seqq.

Theol.
Fundam.
Tom. II.
pag. 523.
Edit. Lug-
dun.

cluderet Baptismum. Bellarminus in his Chemnitii verbis duo mendacia esse dicit, *primum* cum ait, Augustinum adterere, latronem solâ Fide Christum adprehendente justificatum; non enim hoc Eum dicere, sed, Latronem fide & conversione cordis ad Deum esse justificatum. *Secundum;* cum ait, ab Augustino refutari Cyprianum, qui crediderat, Martyrium eo justificare modo, quo Baptismus, id enim impudens esse mendacium, cum Augustinus non modò non refutet, sed etiam laudet Cypriani Sententiam. Docere quidem ibi Augustinum, Latronem non posse dici Martyrem, nec salvatum Baptismo sanguinis, verum Baptismo flaminis; sed hoc dicere Augustinum ad confirmandam Cypriani Sententiam. Addit hanc rationem: *Si Baptismus Flaminis justificat, multò magis Baptismus sanguinis, ut Cyprianus dixerat.* Ne vel Cypriano, vel Augustino, vel Chemnitio vel Bellarmino fiat injuria, postquam verba horum vidimus, inter omninò est, ut & illorum videamus. Et Cyprianus quidem in ad Jubajanum Epistolâ suam de hæreticorum baptismo sententiam acriter defendens, Verbis Christi ad Nicodemum necessitate regenerationis ex aquâ & Spiritu, hæc subjunxit: *Hoc in loco quidam, quasi evacuare possint humanâ argumentatione prædicationis Evangelicæ veritatem, Catechumenos opponunt nobis, si quis ex his ante, quam in Ecclesiâ baptizetur, in confessione nominis adprehensus fuerit & crucifusus, an spem Salutis & præmium confessionis amittat, eo quod ex Aquâ prius non sit renatus? Sciant igitur hujusmodi homines, hæreticorum suffragatores & fautores, Catechumenos illos primò integrâ Fidem & Ecclesiâ unitatem tenere, & ad debellandum de Divinis Castris Sathanam cum plenâ & sincerâ Dei Patris, Christi & Spiritus Sancti cognitione procedere. Deinde, nec privari Sacramento Baptismi, ut potè qui baptizentur gloriosissimo & maximo Sanguinis Baptismo, de quo & Dominus dicebat, habere se aliud Baptisma baptizari. Sanguine autem suo baptizatos & Passione sanctificatos consummari, & Divinæ pollicitationis gratiam consequi, declarat in Evangelio idem Dominus, quando ad latronem in ipsa Passione credentem & consistentem loquitur, & quod secum futurus sit in Paradiso pollicetur.* Nunc quid Augustinus ad hæc scripserit, super adhuc est, ut etiam attendamus: *Baptismi vicem aliquando implere Passione, de latrone illo, cui non baptizato dictum est, Hodie mecum eris in Paradiso, non leve documentum Beatus adsumit Cyprianus. Quod etiam atque etiam considerans invenio, non tantum Passione pro nomine Christi, id posse, quod ex Baptismo deerat, supplere, sed etiam Fidem cordisque conversionem, si fortè ad celebrandum Baptismi mysterium in angustiis temporum succurri non potest. Neque enim Latro ille pro Christi nomine crucifixus est, sed pro meritis facinororum suorum, nec, quia credidit, passus est, sed dum patitur, credidit. Quantum itaque valeat sine visibili etiam Sacramento Baptismi, quod Apostolus ait, corde creditur ad Justitiam, ore autem fit confessio ad Salutem, in illo Latrone declaratum est. Sed tunc impletur invisibiliter, cum Baptismi mysterium non contemtu religionis, sed articulus necessitatis excludit. Et in sequentibus: Sicut in latrone, quia per necessitatem corporaliter Baptismus desuit, perfectâ Salus est, quia per Pietatem spiritualiter adsuit; sic & cum ipsa præsto est, si per necessitatem desit, quod Latroni adsuit, perficitur Salus. Quod traditum tenet Universitas Ecclesiæ, cum infantes parvuli baptizantur, qui certè nondum corde possunt credere ad Justitiam & ore confiteri ad Salutem, quod Latro potuit, quia etiam stendo & vagiendo, cum in eis Mysterium celebratur, ipsi vocibus moestis obstrepunt; & tamen nullus Christianorum dixerit, inaniter eos baptizari. Et iterum, Sicut in illo latrone, quod ex Baptismi Sacramento defuerat, complet Omnipotentis benignitas, quia non contemtu vel superbiâ, sed necessitate defuerat; sic in Infantibus, qui baptizati moriuntur, eadem Omnipotentis gratia implere credenda est, quod non ex impiâ voluntate, sed ex atatis indigentia nec corde ad Justitiam possunt credere, nec ore confiteri ad Salutem.* Judica ex his Augustini verbis Lector optime, annon duplex illud mendacium, quod Chemnitio impudenter Bellarminus impexit, in auctorem adulationis recidat & optimo jure possit retorqueri, dum Augustinus apertissimè Cypriani Sententiam de Latrone per Baptismum Sanguinis salvato non solùm deserit, sed & expressè refutat, Latronem non pro Christi nomine crucifixum, sed pro meritis facinororum, verè & rectè statuens, Eumque non quia credidit passum, sed dum passus fuit, credidisse notanter docens, causamque Salvationis nullibi Martyrio Ejus vel Passioni, sed ex parte Dei summæ Ejus Benignitati, ex parte autem ipsius latronis Fidei ejus & confessioni salvificæ de Christo adscribens. Indè Pamelius etiam in suis ad laudatam Cypriani Epistolam Notationibus observavit, Augustinum in suis Retractionibus existimasse, non satis idoneum esse ad hanc rem de Baptismo Sanguinis comprobandam Latronis exemplum, quod Cyprianus attulerit, itaque ab aliis id ipsum confirmari per Martyrium innocentum. Et quamvis post alios non ita pridem Thomas de Hurtado, in de Verbo Fidei Martyrio Resolutionibus, ut vocat, orthodoxo. Moralibus contra Antagonistam, quem in toto opere sibi refutan-

dum proposuit, *Theophilum Raynaudum*, Societatis Ignatianæ Scriptorem, pluribus operum Tomis in erudito orbe celebrem, Authorem imprimis libri & novæ inter Theologos Sententiæ de *Martyrio per Pestem*, hanc de latrone Christi Martyre Sententiam protulit, statuens, *eam fuisse baptizatum Baptismo Sanguinis*, respondere etiam conatus ad laudatum Augustini testimonium, *quasi intentum Eius fuerit docere, Latroni Martyrum non fuisse necessarium, ut salvaretur, addens, omnes ferè Patres, qui hujus Latronis attigerunt mortem, ipsum plenis buccis Martyrem adpellasse*. Sed quam inanis sit hæc ad Augustini testimonium exceptio, integer ejusdem contextus ostendit, in quo nulla Martyrii mentio legitur, sed de Fide tantum & Confessione Latronis sermo est, imò Martyrii elogium ei non obscure, sed aperte latis denegatur ab Augustino, dum *non pro Christi nomine, sed pro facinororum merito crucifixus, nec quia credidit, passus, sed dum Passus est, creditur dicitur*, ut modò observatum. Quorsum omninò referri debet, quod citante eodem

Hurtado Augustinus alibi expressè de hoc Latrone scripsit, *Non baptizatus Baptismo Sanguinis, sed propter Fidem & Conversionem consecutus est Paradisum*. Ut ut enim huic etiam Sententiæ glossam adficere tentavit *Hurtadus*, scribens, *Augustinum idè hoc dixisse, quia cum certum sit, Latronem hunc consecutum fuisse Cælum, in opinione verò positum, an sit Martyr & baptizatus Sanguine suo, omninò tenendum esse, quod habuerit Baptismum fluminis, quod sit medium ex Scripturâ constans, si quidem dixerit, Memento mei, Domine, cum veneris in Regnum tuum; quod vero fuerit Martyr, non constare ex Scripturâ, & hunc esse Augustini Scopum*; Nihil tamen obtinet, non nisi inania dans verba, ut claritatem verborum Augustini obscuret, quia & per ea sibi met ipsi contradicens, falsus, in opinione, id est, in dubio apud Augustinum fuisse positum, an *Latro Martyr fuerit, & Sanguine suo baptizatus, imò illud ex Scripturis non constare*. Alia Patrum & Augustini etiam, si modò Augustinum agnoscunt Patrum Sermones, qui Eidem adscribuntur, quod attinet Elogia, quibus Latronem hunc suis auditoribus quasi *Martyrem* commendârunt, benè censuit, qui hæc

non dogmatizans, sed pariter variè dicta esse scripsit, *Eschio* etiam non malè in suis ad Evangelicos Scriprores Notationibus judicante, *Latronem hunc propter admirandam Confessionem à Patribus interdum vocari Martyrem, quia tam insigne Christo perhibuit testimonium quando nondum erat in Gloria, sed extrema adficebatur ignominia, & ab omnibus tanquam hominè vilissimum contemnebatur, qualem alius Martyrum nullus fecit confessionem, ut in eo maxime verificatum fuerit illud Christi, Beatus, qui non fuerit scandalizatus à me*. Et ad hunc sensum videtur pertinere discussio Quæstionis, an, dum Christus in Apocalypsi Johanne à Martyr & Testis dicitur fidelis, Christus propriè & in sensu Ecclesiastico verè Martyr dici possit? de qua idem *Hurtadus* loco eodem contra eundem *Raynaudum* disputat, contra quem in antecedentibus etiam agit de innocentibus Bethlehemiticis, quos loco Latronis ad confirmationem Baptismi Sanguinis substitui paulò ante dixit *Pamelum*, de quibus tamen aliàs & alibi.

CAPUT DECIMUM ET UNDECIMUM,

De Fide Infantum.

Iterum ad *Chemnitii* vindicias vocamur, quem *Bellarminus* in hujus Quæstionis Expositione adculat, Eum mirà fraude & artificio, quin & aperto adserere mendacio, Sententiâ de Fide Infantû, quam Evangelici profitentur, concordare cum Sententiâ Lutheri, & Lutherum cum Augustino. Id ut evincat, in declaratione prolixiori ad primam Propositionem, quâ statuit, *Infantes non habere actualem Fidem*, ad non unius generis monita ex Augustino provocat *Bellarminus*, ut quod dicit, *Eum ridere hanc Sententiâ, ut potè quæ injuriam faciat sensibus humanis; quod docet, parvulos non habere Fidem, quæ est in cogitatione; item, non habere Sensum fidei; denique non habere, quod Paulus dicit, Corde creditur ad Justitiam &c.* pluribus ad hæc omnia locis ex Augustino citatis, ex quibus intelligi scribit porro *Bellarminus*, *Chemnitium temerè & mendaciter omninò scripsisse, eandem esse in hæc Lutheri & Augustini Sententiâ, addens, à Lutero Fidem ipsam actualem tribus parvulis, cujus contrarium tot in locis doceat Augustinus; imò Lutherum in libro contra Cochleum fateri, contra se in hæc Quæstione Augustinum habere, & tamen Chemnitium impudenter invictum Lutherum cum in vivo Augustino concordare suo mendacio voluisse*. Subjungit his præter alia *Bellarminus*, *Propositionem hanc probari etiam ratione Augustini, quia, cum constet, Infantes & vocis ejulatu & motibus corporis reluctari & obstrepere Baptismo, si verè intelligerent, quod necesse est, si credere debent, quid agatur, rei fierent ingentis Sacilegii, nec abluerentur, sed magis sordidarentur*. In responsione ad hæc non prolixè urgebo, quæ *Bellarminus* sibi certo quodam modo contraria videtur scribere in cæteris Propositionibus, ut quod in tertiâ Propositione fateri coactus fuit, *infantes non justificari sine ulla Fide, Augustini etiam*

Tract. III.
refol. 22.
P. 50. & 51.

Lib. I. de
Orig. An.
mæ, c. 9.

vid Ursin.
Advers. S.
pag. 452.

Ibid, p. 49.